

İsviçre’de başörtüsü

Geçtiğimiz haftalarda İsviçre’deki okurumuz İbrahim Taş’tan aldığımız, ama Türkiye’de farklı gündemlerin öne çıkması sebebiyle işleme fırsatı bulamadığımız mesaj, Anayasa Mahkemesinin son kararıyla başörtüsü yasağının tekrar gündemin ilk sırasına oturması üzerine ayrı bir önem ve değer kazandı.

Gerçi 27 Eylül’de çıkan “Derinleşen hüsrân” başlıklı yazımızda, Boğaziçi’ndeki yasağa, bu uygulamayı başlatan yeni rektörün Cumhurbaşkanı Gül tarafından tercih edilen isim olması ve yine Gül’ün yasağa ilişkin talihsiz beyanları bağlamında kısaca temas etmeye çalışmıştık.

Ancak okurumuzun mesajı, olaya İsviçre örneğinde çok farklı ve orijinal bir boyut katıyor.

İbrahim Taş, mesajında şöyle diyor:

“İsviçre’de son günlerde medyaya konu olan bir haberi sizlerle paylaşmak istedim.

“Sonradan İslâmı tanıyan ve Müslümanlıkla şereflenen İsviçreli bir bayan öğretmen İslâmı seçtikten sonra tesettürlü giyiminden dolayı mesleğinden men edilmek istendi.

“Ama bunu din özgürlüğü kısıtlaması olarak değerlendiren diğer öğretmenler bu olaya tepki gösterip protesto etme kararı aldılar.

“Bayan öğretmenlerin çoğu başörtüsüyle okula geldiler ve erkek öğretmenler de velilerden imza toplayarak, İslâmı seçip tesettüre giren meslektaşlarına destek verdiler.

“Bunların hepsi olumlu bir sonuç verdi: Öğretmeni okuldan men etme kararı geri alındı.”

Bunları anlatan okurumuz, “Sizce de bu demokrasinin ta kendisi değil mi?” diye soruyor.

Elbette öyle. Ve İsviçre’de yaşanan bu ilginç olaydan, Türkiye olarak çıkarmamız gereken son derece önemli dersler ve mesajlar mevcut.

Bir defa, demek ki, hak ve özgürlüklerin Avrupa standartlarında yaşanması gereken bir ülkede dahi, bu tür problemler ortaya çıkabiliyor.

Özellikle, kendi içinden bir insanın din değiştirip kıyafetini de o dinin gereklerine uygun hale getirme tercihinde bulunması, Avrupa toplumunda bile yasakçı eğilimleri tahrik edebiliyor.

Söz konusu öğretmen hakkında idarî mekanizma tarafından alınan “meslekten ihraç ve men” kararı, bu hazımsızlığın açık bir tezahürü.

Ancak bu karara karşı diğer meslektaşlarının sergilediği içten dayanışma, toplum vicdanının ve insanî duyarlılığın imrenilecek bir örneği.

Bu duyarlılık ve dayanışmanın, tepeden inme yasak ve ihraç kararını püskürtmesi ise, vicdanın ve insanlığın unutulmayacak yeni bir zaferi.

Demek ki, hak ve özgürlüklerle ilgili kısıtlayıcı karar ve uygulamaların, vicdanî duyarlılık ve insanî değerler temelinde oluşan güçlü bir dayanışma karşısında uzun ömürlü olma şansı yok.

Türkiye’de 28 Şubat süreci boyunca yaşanan ve halen de devam etmekte olan mâlûm sıkıntının bu kadar uzamasının en önemli sebeplerinden biri, böyle bir dayanışmanın bulunmayışı.

Gerçi zaman zaman mevzî ve kısa süreli dayanışma örnekleri oldu ve hepsinde de netice alındı. Meselâ Ergenekon sanığı Alemdaroğlu İÜ Rektörü olarak işbaşı yapıp yasağı uygulamak istediğinde Beyazıt meydanını dolduran binlerce gencin ortak tavrı, bu kararı ertelettirmişti.

Keza şu günlerde Boğaziçi’ndeki yasağın kısmen dahi olsa delinip yumuşamasında da, benzer bir dayanışmanın etkisi gözardı edilemez.

Ama bu münferit ve geçici birlikteliklerin çifte standartçı yaklaşımlara itibar etmeyen, istisnasız herkesin hak ve hürriyetlerini savunan sürekli, kalıcı, topyekûn bir toplumsal dayanışmaya dönüştürülemeyişinin sıkıntısını yaşıyoruz.

Bunu başarabildiğimiz an, başörtüsü yasağı başta olmak üzere birçok sorunumuzu çözeriz.

Bu tavrı koymak için sokaklara dökülmeye gerek yok. Yasağı onayladığımızı gösterecek sessiz protestolar için o kadar çok fırsat var ki...

Geçmişte başörtüsüyle ilgili olarak AİHM kararına konu olmuş bir tatsızlığın yaşandığı İsviçre’deki son dayanışma buna güzel bir örnek.